

Politika nabave **Sirovine**

Lidl Hrvatska • verzija: 26.11.2024.

NA PUTU
PREMA
SUTRA

Sadržaj

Naša odgovornost za sirovine u našim proizvodima	4
Pozadina	6
Naša predanost	8
Naša predanost održivijoj nabavi kritičnih sirovina	9
Bolje razumijevanje naših utjecaja pomoću analiza rizika	11
Uspostavljanje ekoloških i društvenih standarda pomoću certifikata	12
Promicanje alternativnih, održivijih sirovina	14
Zajedničko poticanje promjena	15
Strategija za kakao	16
Strategija za kavu	18
Strategija za čaj	20
Strategija za drvo i celulozu	21
Strategija za palmino ulje (ulje jezgri)	23
Strategija za soju	25
Strategija za rižu	27
Strategija za orašaste plodove	28
Strategija za pamuk	29
Naši međunarodni ciljevi za sirovine	30
Naši ciljevi za sirovine	31
Pojmovnik	37
Izvori	43

”

Sirovine kao što su palmino ulje (ulje jezgri), soja, kakao ili kava osnova su naših proizvoda. Kao trgovac hranom na malo, naša je odgovornost iskoristiti svoj utjecaj kako bismo uzgoj, preradu i nabavu ovih sirovina učinili ekološki i društveno odgovornim.

**Stefan Haensel | član Izvršnog odbora
Međunarodna nabava**

Naša odgovornost za sirovine u našim proizvodima

Naša odgovornost za kritične sirovine u našim proizvodima

Održivo djelovanje jedan je od Lidlovih ključnih strateških ciljeva na putu prema uspješnoj budućnosti. Preuzimamo odgovornost na svim područjima na kojima Lidlovo djelovanje utječe na ljude i okoliš. Odgovorno djelovanje naša je strategija za svakodnevno ispunjavanje obećanja kvalitete proizvoda i osiguranje sigurnih temelja našeg poduzeća za budućnost.

Imajući to u vidu, razvili smo svoju strategiju društveno odgovornog poslovanja. Time naša težnja k odgovornom djelovanju dobiva jasan smjer. Naše zajedničko i sveobuhvatno razumijevanje održivog postupanja obuhvaća šest strateških područja djelovanja: očuvanje resursa, zaštita klime, poštovanje biološke raznolikosti, pošteno postupanje, promicanje zdravlja i sudjelovanje u dijalogu. Tako opisujemo način na koji razumijemo i provodimo Lidlovu odgovornost za okoliš, ljude i svoje kupce.

Naša odgovornost za sirovine u našim proizvodima

Sirovine su temelj našeg asortimana. Upravo zato naša je odgovornost njihova društveno i ekološki prihvatljiva nabava, kao preduvjet za odgovorno proizvedene proizvode. Time dajemo doprinos našim strateškim poljima „Čuvanje resursa”, „Zaštita klime”, „Poštovanje biološke raznolikosti i „Pošteno postupanje”.

Naša međunarodna CSR strategija u Lidlu

Pozadina

Pozadina uzgoja i prerade sirovina

Sirovine su prirodni resursi planeta i osnova gotovo svih komercijalno dostupnih proizvoda. Upotrebljavaju se u svojem prirodnom obliku ili prerađuju nakon branja, odnosno iskapanja. U gospodarskom smislu, sirovine su osnovni preduvjet za stvaranje vrijednosti. Njihov uzgoj ili iskapanje početak je globalnih lanaca opskrbe u zemljama s odgovarajućim nalazištima sirovina ili s povoljnim uvjetima za uzgoj.

Ovisno o njihovom podrijetlu, načinu pribavljanja i preradi, sirovine mogu negativno utjecati na ljude i okoliš. To posebice pogađa više od 400 milijuna ljudi koji žive od uzgoja raznih poljoprivrednih kultura¹. Više od deset posto svjetskog stanovništva i dalje živi u ekstremnom siromaštvu – od njih, dvije trećine radi u poljoprivredi².

¹ Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains: Factsheet, 2019.

² FAO: Ending Extreme Poverty in Rural Areas, 2018.

Samo uzgoj kakaa glavni je izvor prihoda za više od 5,5 milijuna ljudi i osigurava egzistenciju više od 14 milijuna ljudi.³ Istodobno, proizvodnja sirovina često je povezana s nehumanim radnim uvjetima i drugim kršenjima ljudskih prava. Vrlo razgranati lanci opskrbe u globaliziranoj trgovini otežavaju praćenje sirovina do njihovog izvora. Tako se moguća kršenja ne mogu adekvatno istražiti. Proizvodnja sirovina istodobno utječe na okoliš, primjerice, kad se koriste prekomjerne količine pesticida i gnojiva ili kad se šumske površine krče za uzgoj poljoprivrednih kultura. U Brazilu 2018. uzgoj soje zauzimao je površinu otprilike veličine Njemačke – to područje i dalje raste.⁴ Prašumska područja bogata različitim vrstama često se prenamjenjuju u tu svrhu. Krčenje tih šuma također ubrzava klimatske promjene.

Približno 30% svjetskog kopna prekriveno je šumom.⁵ Na poljoprivredu otpada 70% potrošnje vode⁶ i do 30% emisija stakleničkih plinova⁷ – od kojih većina dolazi iz proizvodnje sirovina.

S obzirom na izazove koji prijete ljudima i okolišu zbog uzgoja i prerade sirovina, tvrtke bi trebale točno znati odakle nabavljaju sirovine i uz koje rizike, kako bi mogle implementirati odgovarajuća rješenja. Zato je transparentnost u lancu opskrbe sirovinama toliko važna, kao i provođenje ciljanih poboljšanja.

³ Fairtrade: Fairtrade kakao, 2021.

⁴ Our World in Data: Forests and Deforestation, 2021.

⁵ Savezni ured za zaštitu okoliša: Globalne kopnene površine i biomasa, 2013.

⁶ WWF: Potrošnja vode i nestašica vode, 2021.

⁷ Greenpeace: Poljoprivreda i klima, 2008.

Naša **predanost**

Naša predanost održivijoj nabavi kritičnih sirovina

Provođenje poduzetničke dužnosti brižnog postupanja u praksi

Vjerujemo da se dugoročni uspjeh može postići samo održivim razvojem. Naš moto „Na putu prema sutra” savršeno opisuje ovaj stav i predstavlja Lidlov pristup poduzetničkoj odgovornosti na svim područjima. Na putu prema ekološki i društveno odgovornom načinu poslovanja, svijest o poduzetničkoj dužnosti brižnog postupanja od središnje je važnosti za Lidl.

Holističkim pristupom koji obuhvaća cijelu tvrtku, Lidl osigurava usklađenost s vlastitim i zakonodavnim zahtjevima društveno odgovornog poslovanja. Stoga smo uspostavili sveobuhvatan [upravljački pristup korporativnoj dužnosti brižnog postupanja](#) u svim strateškim područjima društveno odgovornog poslovanja, uključujući nabavu kritičnih sirovina. Osim toga, svaka zemlja može dodati vlastite izazove, ciljeve i mjere.

Lidlova strategija za sirovine

Ključna sastavnica strategije održivosti Lidlovog odjela nabave je društveno odgovorno i ekološki osviješteno osmišljavanje lanaca opskrbe sirovinama. Stoga smo predani najvećem mogućem smanjenju negativnog ekološkog i društvenog utjecaja naših primarnih proizvoda – od uzgoja do berbe i daljnje prerade do transporta u trgovine.

Lidl je razvio opsežnu strategiju za sirovine, utemeljenu na ovdje prikazana **četiri stupa**, kako bi nastavio djelovati na strukturiran i ciljan način. Provođenjem ove strategije osiguravamo sustavan pristup postizanju naših ciljeva za sirovine. Točnije, obvezali smo se da ćemo nabavu sirovina, koje smo definirali kao kritične, učiniti održivijom do 2025. godine.

Nabavu kritičnih sirovina učiniti ćemo održivijom do kraja 2025. godine.

1 Razumijevanje učinaka

Identificiramo rizike u lancima opskrbe i djelujemo transparentno.

2 Uspostavljanje standarda

Naše ključne poljoprivredne sirovine certificiramo u skladu s priznatim ekološki i društveno odgovornim standardima.

3 Promicanje alternativa

Promičemo održivije alternative u našem asortimanu i smanjujemo nabavu kritičnih sirovina.

4 Poticanje promjena

Sudjelujemo u inicijativama i projektima s više dionika.

Kako postupamo s kritičnim sirovinama

Usredotočeni smo na kritične sirovine. One su rezultat sustavne analize rizika koju smo proveli u suradnji sa stručnjacima. Prema toj analizi, te sirovine nemaju samo najveći utjecaj na ljude i okoliš, već su i iznimno relevantne za naš asortiman proizvoda.

Dodatno tome, za svaku kritičnu sirovinu u proizvodima naše robne marke definirali smo > specifične ciljeve održivosti. Detaljne informacije o našem postupanju s rizičnim sirovinama mogu se pronaći u sljedećim poglavljima, kao i u našim *politikama nabave za lance opskrbe bez krčenja šuma, voća i povrća te cvijeća i biljaka*.

Bolje razumijevanje naših utjecaja pomoću analiza rizika

Prvi korak prema održivoj strategiji za sirovine je stvarno razumijevanje vlastitih utjecaja. Provođenjem sveobuhvatnih i redovitih analiza rizika, ispitujuemo mogućnosti i rizike našeg poslovanja – čime su obuhvaćene i sirovine. One su istodobno osnova našeg pristupa korporativnoj dužnosti brižnog poslovanja za učinkovito smanjenje rizika pri nabavi sirovina.

Sustavno provodimo godišnju sveobuhvatnu analizu rizika kao i nerutinske analize rizika u našim lancima opskrbe. Fokus godišnje analize rizika su, između ostalog, sljedeći relevantni rizici relevantni za njemački > [Zakon o dubinskoj provjeri lanca opskrbe](#): dječji rad, prisilni rad, zaštita na radu, primjerena plaća, diskriminacija, sloboda udruživanja, zemljišna prava, degradacija okoliša, ekološki sporazumi, zaštitarske snage.

Na razini sirovina identificiramo rizike za okoliš, poput gubitka biološke raznolikosti ili rizika za slatku vodu, koji mogu proizaći iz uzgoja ili pribavljanja sirovina u dotičnoj zemlji podrijetla. U tu svrhu prvenstveno se oslanjamo na vanjske izvore podataka kao što su, primjerice, > [WWF-ov filter rizika za vodu i biološku raznolikost](#). Usto smo u stalnoj komunikaciji s dobavljačima i drugim dionicima kako bismo prepoznali te bolje razumjeli ekološke rizike u našim lancima opskrbe.

Svi ti uvidi pomažu nam da nabavu sirovina učinimo održivijom, postavimo prioritete, odredimo odgovornosti, usredotočimo se na glavna pitanja, definiramo ciljeve i poduzmemo mjere. Na taj način možemo sustavno, ali i dugoročno smanjiti i izbjeći rizike.

U visokorizičnim lancima opskrbe također provodimo studije o utjecajima na ljudska prava ([Human Rights Impact Assessments \(HRIA\)](#)). Na taj način dobivamo informacije o stvarnom utjecaju naših poslovnih aktivnosti što nam omogućuje prepoznavanje mogućih preventivnih mjera.

Osim analize naših rizika, to nam omogućuje najveću moguću transparentnost o podrijetlu, količini, statusu certificiranja, preradi i pakiranju kritičnih sirovina.

Sukladno **prvom stupu** naše strategije za sirovine, u našim lancima opskrbe utvrđujemo ekološke i društvene rizike.

Uspostavljanje ekoloških i društvenih standarda pomoću certifikata

Pri nabavi sirovina oslanjamo se na priznate ekološki i društveno odgovorne standarde. Naša suradnja s certificiranim dobavljačima i certifikacijskim organizacijama, korištenje certificiranih proizvodnih pogona i proširenje našeg asortimana certificiranim proizvodima ključni su instrumenti za rješavanje društvenih i ekoloških rizika u lancu opskrbe. Postavljanje relevantnih oznaka na pakiranja naših proizvoda našim kupcima olakšava donošenje održivijih odluka prilikom kupnje.

U okviru našeg [upravljачkog pristupa korporativnoj dužnosti brižnog postupanja](#), na nivou kompanije razvijamo obvezujuće smjernice za društveno odgovorno poslovanje, koje se odnose na nabavu i naše poslovne partnere. U to također uključujemo [> međunarodne ciljeve za sirovine](#). Njima definiramo jasne zahtjeve društveno odgovornog poslovanja za nabavu kritičnih sirovina i određujemo vremenski okvir za implementaciju. To uključuje specifične certifikacijske i redukcijske ciljeve za kritične sirovine u proizvodima naših robnih marki. Ovo su prekogranični zahtjevi, koje Lidl Hrvatska primjenjuje unutar određenog vremenskog okvira, ovisno o sirovini, te ih po potrebi nadopunjuje vlastitim ciljevima.

Prilikom odabira oznaka oslanjamo se na najrelevantnije i najučinkovitije standarde i certifikate. Detaljnim analizama oznaka utvrdili smo koji su specifični prioriteti, prednosti, kao i slabosti pojedinih oznaka. Na temelju toga, odlučili smo koje certifikate želimo koristiti sada, ali i ubuduće.

Pomoću certifikata osiguravamo, primjerice, da nabavljene sirovine dolaze iz društveno i ekološki prihvatljivih uzgojnih praksi ili da postoje

prikladni mehanizmi pritužbi za radnike. Tijekom postupka certifikacije proizvođači mogu, primjerice, pristupiti obukama na kojima uče kako minimalizirati uplitanje u okoliš i pravilno upotrebljavati sredstva za zaštitu bilja ili očuvati staništa vrijedna zaštite.

Naše kritične sirovine certificiramo sukladno **drugom stupu** naše strategije za sirovine.

Rad organizacija za izdavanje certifikata i temeljni mehanizmi te sustavi sljedivosti osiguravaju transparentnost u lancu opskrbe. Za naše kupce želimo povećati transparentnost o podrijetlu i dati im priliku da saznaju više o certificiranom uzgoju sirovina.

U Lidlu u Hrvatskoj, primjerice, na nekim pakiranjima proizvoda „Fairglobe” postoji brojčani kod, takozvani „Fairtrade Code”. Unosom ovog Fairtrade koda potrošači mogu krenuti na virtualno putovanje na > www.fairtrade-code.de te saznati gdje i tko je uzgajao sirovinu. Naši kupci također mogu saznati kako poštenom trgovinom utječemo u zemljama u kojima se uzgajaju sirovine. Na primjer, na web-stranici pokazujemo koji su projekti već financirani putem plaćenih Fairtrade premija.

Trgovinski modeli⁸

Prilikom nabave certificiranih sirovina poput soje, kakaa ili palminog ulja (ulja jezgri), razlikujemo nekoliko trgovinskih modela koji se temelje na različitim zahtjevima za sljedivost sirovine i njezinu upotrebu u krajnjem proizvodu.

Certificirana sirovina koja nije ili je samo djelomično sadržana u krajnjem proizvodu:

- **Book & Claim:** bez sljedivosti
- **Mass balance:** bez sljedivosti jer se necertificirana sirovina miješa s certificiranom sirovinom uz provjeru udjela certificirane robe

Certificirana sirovina koja je fizički sadržana u krajnjem proizvodu:

- **Segregated:** sljedivost do certificirane zajednice proizvođača
- **Identity Preserved:** sljedivost do pojedinačnih certificiranih proizvođača

⁸ Forum o održivom palminom ulju: Certifikacija palminog ulja, 2024.

Promicanje alternativnih, održivijih sirovina

U našem asortimanu promičemo održivije alternative ako se kritične sirovine ne mogu nabaviti na održiviji način. Na primjer, palmino ulje (ulje jezgri) možemo zamijeniti uljem uljane repice, pamuk poliesterskim vlaknom ili meso biljnim proteinima poput proteina graška.

U slučajevima kada održive alternative nisu dostupne, provjeravamo hoćemo li u budućnosti odbaciti određene sirovine kod specifičnih proizvoda; kao kod, primjerice, angora vune koju više ne koristimo. To pokrivamo definiranim transnacionalnim smjernicama.

Također želimo osvijestiti kupce da podržavaju zaštitu okoliša u zemljama proizvođačima kada donose odluke o kupnji i pomažu osigurati egzistenciju tamošnjih poljoprivrednika. Kako bismo to učinili, informiramo ih o odgovarajućim alternativama u našem asortimanu i na pakiranja naših robnih marki stavljamo jasno vidljive informacije. Osim toga, Lidl pruža pozadinske informacije o održivoj nabavi sirovina u okviru tjednih letaka, putem web-stranice [Održivost u Lidlu](#) i drugim mrežnim aktivnostima.

Sukladno **trećem stupu** naše strategije za sirovine, promoviramo održivije alternative u našem asortimanu proizvoda te smanjujemo nabavu kritičnih sirovina.

Zajedničko poticanje promjena

Lidl ne može samostalno riješiti mnoge probleme koji postoje u području proizvodnje i prerade sirovina. Zbog toga blisko surađujemo s dionicima iz prehrambene industrije, vladama, neprofitnim organizacijama, postavljačima standarda, akademskom i lokalnim zajednicama. Zajedno možemo pokrenuti promjene u cijeloj industriji, unaprijediti standarde i implementirati poboljšanja. To radimo jer održiva proizvodnja sirovina zahtijeva sudjelovanje i podršku brojnih dionika duž globalnih vrijednosnih lanaca. Poseban fokus je na skupinama uvelike pogođenim negativnim društvenim i ekološkim utjecajima, kao što je to slučaj u zemljama proizvođačima kritičnih sirovina.

Naši ciljevi za sirovine za cijelu tvrtku također proizlaze iz kontinuiranog dijaloga s našim dionicima. Taj je proces uključivao intenzivne konzultacije i rasprave sa sektorima nabave drugih Lidlovih nacionalnih podružnica, strateškim dobavljačima i relevantnim nevladinim organizacijama.

Sukladno **četvrtom stupu** naše strategije za sirovine, potičemo promjene našim uključivanjem u inicijative i projekte.

Strategija za kakao

Uzgoj kakaa je jedan od vodećih pokretača krčenja prašuma, čime se ugrožavaju lokalni ekosustavi i ubrzavaju globalne klimatske promjene. Između 1990. i 2015. godine je, primjerice, Obala Bjelokosti izgubila 90% svojih šuma, od čega je trećina otišla na proširenje zemljišta za uzgoj kakaa.⁹ Podrobnije informacije o tome mogu se pronaći u [politici nabave za lance opskrbe bez krčenja šuma](#). Osim toga, kakao se uglavnom uzgaja kao monokultura. Prakse uzgoja i sve veća upotreba gnojiva i pesticida ugrožavaju biološku raznolikost.¹⁰ Kakao se često uzgaja u malim poljoprivrednim strukturama. Budući da su zrna kakaa prije svega izvozna roba, uzgajivači kakaa izloženi su velikim kolebanjima cijena na svjetskom tržištu i njihovi su prihodi obično ispod međunarodno definiranih granica siromaštva.¹⁰ Tijekom berbe i prerade često nedostaje oprema za zaštitu na radu, npr. protiv pesticida. Zbog strukturnih uzroka, također je široko rasprostranjen dječji rad, a žene koje rade na uzgoju kakaa ekonomski su diskriminirane.¹¹ Prisilni rad i kršenja radnih prava malih poljoprivrednika zabilježeni su kako u sektoru uzgoja, tako i prilikom berbe.¹²

Kako bismo učinkovito odgovorili na te izazove, svi proizvodi koji sadrže kakao** certificirani su u skladu sa standardima Fairtrade, Rainforest Alliance ili Bio još od kraja poslovne godine (PG*) 2022. Od 2023. godine prodajemo table čokolade s barem jednim od ovih certifikata.

*PG: 01.03. – 28./29.02. ** osim SAD-a

Još od 2006., Lidl Hrvatska u asortimanu ima proizvode s kakaom pod vlastitom robnom markom „Fairglobe” s certifikatom Fairtrade.

S rastućom ponudom tabli čokolade s certifikatom Fairtrade, kao što je, primjerice, naša robna marka Way To Go te kroz povezane dugoročne kupovne ugovore, Lidl proizvođačima daje sigurnost planiranja. Na taj način želimo osigurati pouzdane prihode i društvene standarde za uključene proizvođače kakaa, bez obzira na kolebanja cijena na svjetskom tržištu. Također dajemo poticaje za ekološki uzgoj i time doprinosimo smanjenju primjene kemijsko-sintetičkih gnojiva i pesticida.

⁹ WWF: Cocoa, 2024.

¹⁰ Voice Network: Cocoa Barometer, 2020.

¹¹ Fairtrade Njemačka: Fokus na ravnopravnost spolova, 2024.

¹² US Department of State: 2020 Trafficking in Persons Report, 2020.

i Uz Way To Go na putu do prihoda dostatnih za život

Lidl je 2019. godine u suradnji s [Fairtradeom](#) uveo još poštenije proizvedenu čokoladu u obliku vlastite robne marke Way To Go. Misija robne marke Way To Go je osnažiti male poljoprivredne obitelji da održivo povećaju svoje prihode. U tu svrhu Lidl, uz minimalnu cijenu i Fairtrade premiju, plaća dodatnu premiju za povećanje životnih prihoda. Mali poljoprivrednici tu premiju dobivaju u obliku izravnog plaćanja i kroz financiranje popratnih projektnih aktivnosti. Pritom se odabir aktivnosti temelji na rizicima i potrebama dotične zadruge. Na putu do prihoda dostatnih za život, Way To Go omogućuje dodatnu ekonomsku sigurnost, promiče stabilizaciju pravednih socijalnih uvjeta i mjere daljnjeg osposobljavanja za osiguranje izvora prihoda. To uključuje, na primjer, obuke o održivijim poljoprivrednim praksama ili diverzifikaciji prihoda kroz uzgoj alternativnih sirovina kao što su jam ili riža. Osim toga, Lidl stvara veću transparentnost uz Way To Go jer se kakao može pratiti od table čokolade do proizvođačke zadruge.

Od početka projekta, više od 2200 uzgajivača kakaa imalo je koristi od projekta Way To Go. Dodatne informacije o projektu Way To Go mogu se pronaći [> ovdje](#).

i Profesionalizacija obiteljskih gospodarstava uz PRO-PLANTEURS

Od 2015. godine, podržavamo [> Zajednički projekt PRO-PLANTEURS](#) njemačke Inicijative za održivi kakao, Saveznog ministarstva hrane i poljoprivrede (BMEL), Saveznog ministarstva za gospodarsku suradnju

i razvoj (BMZ) te Vijeća za kavu i kakao Obale Bjelokosti (Conseil du Café-Cacao). U projektnom razdoblju od 2015. do 2025. godine, PRO-PLANTEURS želi profesionalizirati 30000 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i njihovih organizacija. Projektom se posebice ženama želi omogućiti da ostvare bolji prihod i osiguraju kvalitetniju prehranu svoje obitelji kako bi se pozitivno utjecalo na njihove životne uvjete. Projekt se temelji na četiri stupa: jačanje poljoprivrednih organizacija, poboljšanje upravljanja poljoprivrednim dobrima, promicanje suradnje u lancu opskrbe te zajedničko učenje i inovacije.

i Naše članstvo u Forumu o održivom kakau

Naše članstvo u inicijativi više dionika [> Forum o održivom kakau](#) (German Initiative on Sustainable Cocoa – GISCO) pruža nam uvid u tržište i omogućuje nam suradnju s drugim dionicima u lancu opskrbe. Zajedno želimo poboljšati životne uvjete uzgajivača kakaa i njihovih obitelji, očuvati prirodne resurse te povećati uzgoj i marketing kakaa certificiranog u skladu sa standardima održivosti. Kao dio inicijative, obvezali smo se na dvanaest specifičnih ciljeva namijenjenih očuvanju prirodnih resursa i zaštiti biološke raznolikosti u zemljama u kojima se uzgaja kakao. Među njima je i prestanak krčenja šuma zbog proizvodnje kakaa i doprinos očuvanju šuma, biološkoj raznolikosti i ponovnom pošumljavanju. Od 2024. godine, Lidl u Njemačkoj reprezentativni je član inicijative.

Strategija za kavu

Kava je ekonomska osnova života za 25 milijuna poljoprivrednih kućanstava u više od 50 zemalja oko ekvatora.¹³ Učinci klimatskih promjena već su danas vidljivi u uzgoju kave i utječu na egzistenciju mnogih malih uzgajivača. Uzgajivači kave sve se više moraju boriti s dugim kišnim razdobljima i visokim temperaturama koji negativno utječu na prinose kave. Čak i mala udruženja proizvođača obično imaju manje rezervi i jako su pogođena čak i kratkim zastojsima. Uzgoj kave također nosi veliki rizik od krčenja šuma. Budući da je kava prije svega izvozna roba, uzgajivači kakaa izloženi su snažnim kolebanjima cijena na svjetskom tržištu. Udio plaćanja koji primaju uzgajivači u lancu vrijednosti kave je mali, dok istodobno rastu operativni troškovi za radnike, gnojivo i strojeve. Većina uzgajivača kave ne može ostvariti prihode dostatne za život i stoga živi ispod granice siromaštva. To također doprinosi povećanju rizika od dječjeg rada. Osim toga, žene su obično u nepovoljnijem položaju kada je u pitanju pristup obrazovanju, kapitalu i zemljištu. Tijekom berbe često se zapošljavaju sezonski radnici bez potpisanih zvaničnih ugovora o radu, što može predstavljati rizik od prisilnog rada.¹⁴

Zbog toga naše kapsule kave i instant kava moraju biti u potpunosti certificirani u skladu sa standardima Fairtrade, Rainforest Alliance ili Bio od kraja PG 2022., a vrećice kave i napici s kavom do kraja PG 2024.

Proizvođači naše robne marke uglavnom nabavljaju svoju sirovu kavu s plantaža u Srednjoj i Južnoj Americi te Vijetnamu. Sljedivost do zemlje podrijetla može se osigurati u okviru sustava certificiranja, koji primarno koriste modele trgovanja „Segregated” ili „Identity Preserved”. Mješavine kave (poznate kao „blendovi”) i njihovo podrijetlo mogu varirati ovisno o sezoni i kvaliteti berbe.

Za necertificirane proizvode, naša sirova kava mora dolaziti iz provjerenog uzgoja bez krčenja šuma. Uzgajivači kave to dokazuju putem pouzdanih > [sustava praćenja i verifikacije \(Monitoring and verification – M&V\)](#), kojima se moraju zadovoljiti minimalni standardi prema smjernici > [AFi Operational Guidance for Monitoring and Verification](#). To nam daje sigurnost u pogledu sljedivosti kave i uzgoja bez krčenja šuma na mjestu podrijetla.

¹³ INA: Vještačenje sirovina prema inicijativi INA, 2024.

¹⁴ Panhuysen & de Vries: Coffee Barometer, 2023.

i Promicanje malih poljoprivrednika uz Way To Go

Nakon > [čokolade Way To Go](#), Lidl je 2022. godine stavio na tržište i kavu Way To Go. Sirova kava za ovu seriju proizvoda dolazi iz zadruga APROCOSA u Hondurasu. U projektu je do sada sudjelovalo više od 170 malih poljoprivrednika koji su tako ostvarili dodatnu premiju. Gotovo trećina malih poljoprivrednika već je sudjelovala u pratećim projektnim aktivnostima, kao što su sadnja voćaka i stabala za sjenu te su profesionalizirali svoje farme kroz prakse upravljanja poput knjigovodstva.

i Naša predanost lancima opskrbe kavom bez krčenja šuma

Osim toga, Lidl od 2024. godine surađuje s jednim od velikih dobavljača kave i sa specijaliziranim proizvođačima kave u Peruu kako bi spriječio krčenje šuma u malim lancima opskrbe kavom. Uredba Europske unije o krčenju šuma (EUDR) vrlo je izazovna za mala poljoprivredna dobra u slabo razvijenim regijama: oni moraju prikupljati i prosljeđivati podatke, prilagođavati svoju logistiku i poznavati europske zahtjeve. Ovim projektom namjeravamo zatvoriti te praznine i omogućiti malim uzgajivačima kave da nastave sudjelovati na europskom tržištu u budućnosti.

i Sudjelovanje u radnoj skupini njemačke maloprodaje

Lidl u Njemačkoj surađuje s drugim trgovcima na malo u > [radnoj skupini njemačke maloprodaje za prihode i plaće dostatne za život](#), koja podupire proizvođače kave u njihovim opskrbnim lancima, s ciljem poboljšanja životnih i radnih uvjeta malih posjednika. Početak provedbe pilot-projekta planiran je za kraj 2024. godine u Hondurasu i Peruu. Kako bi se realizirao projekt, skupina se oslanja na pred-konkurentnu suradnju umjesto na individualna rješenja s ciljem postizanja još dugoročnijih i učinkovitijih promjena.

Strategija za čaj

Glavne zemlje za uzgoj čaja su Kina i Indija.¹⁵ Uzgoj čaja često istiskuje biološki raznolike tropske šume i zamjenjuje ih monokulturom sa samo jednom biljnom vrstom. Erozija tla, natjecanje za vodu, štetni učinci zbog korištenja gnojiva i potreba za ogrjevnim drvetom za rad opreme za sušenje čaja samo su neki od stresova koji opterećuju okoliš.¹⁶ Čaj se bere tijekom cijele godine i stoga se zapošljava velik broj ljudi. Međutim, uzgajivači čaja, kao glavni poslodavci, izloženi su raznim izazovima, uključujući, između ostalog, pravednu naknadu i prava radnika poput slobode udruživanja ili zaštite na radu. U sektoru uzgoja i berbe, žene su posebno ranjiva skupina i izložene su nejednakom pristupu zemljištu ili kreditima, nejednakim plaćama, kao i uznemiravanju. Također često nedostaje mogućnosti za skrb o djeci i školovanje. To rezultira daljnjim rizicima poput dječjeg i prisilnog rada, osobito potaknutog plaćama ispod razine egzistencije. Postoje izvješća o nedostatku zaštitne opreme prilikom korištenja pesticida na plantažama.

Kao dio daljnjeg razvoja naše dubinske analize ljudskih prava, 2020. godine proveli smo procjenu utjecaja na ljudska prava > [Human Rights Impact Assessment \(HRIA\)](#) u lancu opskrbe čajem u Keniji. Lidl je od tada poduzeo razne korake kako bi uklonio rizike na lokalnoj razini. Dodatne informacije mogu se pronaći u našem > [Izvješću o napretku ljudskih prava](#).

Godinama smo postupno širili otkup čaja iz certificiranog uzgoja za naše vlastite robne marke.

Od PG 2023., cijeli naš asortiman zelenog, crnog i rooibos čaja ima Fairtrade, Rainforest Alliance ili Bio certifikat. Od 2023. godine, ti se certifikati također odnose na većinu naših biljnih i voćnih čajeva*.

*osim SAD-a

Osim toga, pozdravljamo uključivanje naših poslovnih partnera u inicijative i udruženja kao što je > [Ethical Tea Partnership \(ETP\)](#), u kojem Lidl Stiftung & Co. KG aktivno sudjeluje još od 2021. godine.

¹⁵ Statista: Tea production worldwide from 2006-2022, 2024.

¹⁶ Mukhopadhyay & Mondal: Cultivation, Improvement, & Environmental Impacts of Tea, 2017.

Strategija za drvo i celulozu

Šume pročišćavaju naš zrak, ublažavaju suše i štite od poplava i erozije tla. No, nažalost, ugrožen je opstanak mnogih šumskih ekosustava. Svake četiri sekunde nestane šuma veličine nogometnog igrališta.¹⁷ Otprilike 70 milijuna stabala posječe se svake godine za proizvodnju celuloznih vlakana na bazi drveta, a taj broj mogao bi se udvostručiti u sljedećih 20 godina zbog rastuće tekstilne industrije.¹⁸ Društveni rizici povezani sa šumarstvom uključuju dječji i prisilni rad te zaštitu na radu. Surađujemo s uključenim stranama u lancu vrijednosti i njihovim skupinama dionika, kako bismo doprinijeli ekološki i društveno odgovornijem gospodarenju šumama. Stoga se naša strategija odnosi na sve dijelove proizvoda od drveta, celuloze i papira naših robnih marki, ali i na primarna te sekundarna pakiranja od drveta, celuloze i papira.

Naš cilj održivosti za drvo i celulozu obuhvaća proizvode od kopirnog papira i salveta do drvenih igračaka, drvenog namještaja i drvenog ugljena. Osim toga, naš asortiman uključuje čak i odjeću od drvenih vlakana (viskoze).

Od kraja PG 2021., svi proizvodi od drveta koje prodaje Lidl Hrvatska, su u potpunosti certificirani ili reciklirani. Isto vrijedi i za ambalažu od drveta, odnosno celuloze. Poželjna je upotreba recikliranog materijala. Ako je moguće, nova drvna vlakna (tzv. svježa vlakna) dolaze iz FSC® certificiranih izvora ili alternativno iz PEFC certificiranih izvora.

Osiguravajući da naši proizvodi od svježih vlakana imaju FSC® ili PEFC certifikat, jednako vodimo računa o društvenim, ekološkim i ekonomskim aspektima. Kriteriji za FSC® standarde šumarstva uključuju zaštitu autohtonih zajednica, zabranu čiste sječe, očuvanje bioraznolikosti u šumama visoke ekološke vrijednosti i zabranu genetski modificiranih organizama. Ovisno o udjelu certificirane celuloze ili recikliranog sadržaja u proizvodu, primjenjujemo različite FSC® ili PEFC oznake.

Dodatno smo si postavili cilj do kraja PG 2025. zamijeniti najmanje 15% naših proizvoda u segmentu kuhinjskog i higijenskog papira u stalnom asortimanu recikliranim materijalom (uključujući hibridni papir). Osim toga, od 2022. godine na pakiranjima naših proizvoda od drvenog ugljena navodimo zemlju podrijetla i vrstu drveta.

Od kraja PG 2020. također nabavljamo viskozu na dokazivo održiviji način, osiguravajući da ima certifikat EcoVero ili LIVACECO.

¹⁷ WWF: Lanci opskrbe bez krčenja šuma i pretvorbe, 2022.

¹⁸ Fibre2Fashion: Fashionable fabrics leading to deforestation, 2014.

Očuvanje drveta najbolji je način zaštite šuma i ključno doprinosi zaštiti klime. Stoga je štedljiva upotreba drveta, celuloze i papira u proizvodima i pakiranjima naših robnih marki glavni prioritet za nas. Kada je god to moguće, upotrebljavamo recikliranu celulozu/papir/karton, čime posebice štitimo resurse. Međutim, kod odlučivanja o korištenju recikliranih materijala, moramo uzeti u obzir zahtjeve vezane uz stabilnost i tiskanu sliku.

i Naše članstvo u inicijativi FSC®

Lidl Stiftung & Co. KG član je savjeta > [Forest Stewardship Council \(FSC®\) u Njemačkoj](#). Članstvo u organizaciji FSC® s više dionika omogućuje nam suradnju s drugim akterima u lancu opskrbe drvetom. Od ovog dijaloga imamo koristi i, u suradnji s ostalim članovima, radimo na održivom šumarstvu.

Strategija za palmino ulje (ulje jezgri)

Uzgoj palminog ulja (ulja jezgri) uvelike doprinosi gubitku biološke raznolikosti i klimatskim promjenama. To nije samo zbog veličine zemljišta koje se koristi za uzgoj, već i zbog načina na koji se ono dobiva, jer plantaže palminog ulja (ulja jezgri) često nastaju krčenjem i paljenjem prašuma i drugih vrijednih ekosustava. Posljedice su gubitak staništa za razne biljne i životinjske vrste – od kojih su mnoge na popisu ugroženih vrsta.¹⁹ 90% proizvodnje palminog ulja (ulja jezgri) odvija se u jugoistočnoj Aziji, gdje se do 50% krčenja tropskih prašuma može pripisati ovoj sirovini.²⁰ Požari u primarnim šumskim područjima oslobađaju CO₂ i čađu, što predstavlja opasnost za stanovništvo i kvalitetu zraka. Krčenje šuma stoga također pogoršava klimatske promjene²¹ (pogledajte [> politiku nabave za lance opskrbe bez krčenja šuma i pretvorbe zemljišta](#)). Površine dobivene za uzgoj palminog ulja (ulja jezgri) često se obrađuju kao monokulture. Njih češće napadaju štetnici, zbog čega se koriste pesticidi i gnojiva. Oni zagađuju tlo i kontaminiraju podzemne vode – čak i u susjednim ekosustavima.¹⁹ Zaobilazanje radnih standarda dovodi do zdravstvenih rizika pri radu na plantažama palminog ulja. Također postoje i rizici od zemljišnih sukoba, pa čak i otimanja zemljišta od malih uzgajivača palminog ulja (ulja jezgri) i autohtonih skupina stanovništva. Razina plaća radnika na plantažama općenito je ispod razine egzistencije, što povećava rizik od dječjeg i prisilnog rada.

¹⁹ WWF: Palmino ulje, 2024.

²⁰ Nature Plans: The environmental impacts of palm oil in context, 2020.

²¹ Greenpeace: Palm oil, 2024.

Naporno radimo na stalnom poboljšanju transparentnosti u lancima opskrbe palminim uljem (uljem jezgri). U sklopu godišnjeg istraživanja dobavljača, takozvanog mapiranja dobavljača, provjeravamo pridržavaju li se naši dobavljači specifikacija koje smo definirali za palmino ulje (ulje jezgri) te dokumentiramo napredak. U tu svrhu, bilježimo točne količine, status certifikacije i, gdje je to moguće, zemlje podrijetla. To nam daje pregled o tome koje palmino ulje (ulje jezgri) ne zadovoljava naše zahtjeve i omogućava nam da se direktno obratimo našim dobavljačima. Količine palminog ulja (ulja jezgri) utvrđene našim mapiranjem dobavljača objedinjuju se u ukupno izvješće za Lidl Hrvatsku, ovisno o vrsti ulja i modelu lanca opskrbe organizacije Roundtable for Sustainable Palmoil (RSPO) (pogledajte [> trgovinske modele](#)).

Naš cilj: Od kraja PG 2022. nabavljamo palmino ulje (ulje jezgri) na održiviji način.

- Od kraja PG 2022. palmino ulje (ulje jezgri) u prehrambenim i neprehrambenim (Near Food)* proizvodima certificirano je najmanje u skladu sa standardom „Segregated” RSPO-a.
- Od kraja PG 2022., frakcije i derivati palminog ulja (ulja jezgri) u prehrambenim i neprehrambenim (Near Food)* proizvodima certificirani su najmanje u skladu sa standardom „Mass Balance” RSPO-a.
- Od kraja PG 2022., palmino ulje (ulje jezgri) u neprehrambenim proizvodima (Non-Food) certificirano je najmanje u skladu sa standardom „Segregated” RSPO-a.
- Od kraja PG 2022., frakcije i derivati palminog ulja (ulja jezgri) u neprehrambenim proizvodima (Non-Food) certificirani su najmanje u skladu sa standardom „Mass Balance” RSPO-a.

*osim SAD-a

Uljana palma čini oko 40% svjetske proizvodnje biljnog ulja.²⁰ Palmino ulje (ulje jezgri) sastavni je dio mnogih ulja, masti, pekarskih proizvoda, ali se može naći i u kozmetici, deterdžentima te sredstvima za čišćenje. U Lidlovom asortimanu oko 80% palminog ulja (ulja jezgri) koristi se za jestive, a oko 20% za nejestive proizvode. Važno je upotrebu palminog ulja (ulja jezgri) promatrati iz različitih perspektiva: u usporedbi s drugim biljnim uljima, uljana palma nudi najveći prinos po korištenoj površini.²² Njezin se utjecaj na okoliš može smanjiti ako se proizvodi na održiv način.

Iz nutritivnih razloga, međutim, može imati smisla korištenje alternativnih, zdravih biljnih ulja, pod uvjetom da je tehnologija obrade za dobivanje krajnjeg proizvoda slična ili ista. Podrobnije informacije o tome mogu se pronaći u > [politici nabave za osviještenu prehranu](#).

i Naše sudjelovanje u Okruglom stolu o održivom palminom ulju

Lidl Stiftung & Co. KG je od 2012. godine član organizacije > [Roundtable on Sustainable Palm Oil \(Okrugli stol o održivom palminom ulju, RSPO\)](#), a od 2023. godine smo aktivno uključeni u RSPO-ovu radnu skupinu za dijeljenu odgovornost, u svrhu ograničavanja negativnih utjecaja pribavljanja sirovina na okoliš.

i Naš rad u Forumu za održivo palmino ulje

Lidl Stiftung & Co. KG član je > [Foruma za održivo palmino ulje \(FONAP e. V.\)](#) i pritom zastupa zemlje Njemačku, Austriju i Švicarsku. Zahvaljujući našem angažmanu u FONAP-u, sudjelujemo u projektu malih zemljoposjednika u Indoneziji, koji promiče obuku malih poljoprivrednika o ekološkim aspektima i tehnologijama uzgoja kao i geolokalizaciji, aktivnim oblikovanjem alternativnih izvora prihoda za farme i osnaživanju žena u ovoj grani industrije.

²⁰ Nature Plans: The environmental impacts of palm oil in context, 2020.

²² WWF: 8 Things to know about Palm Oil, 2020.

Strategija za soju

Soja je važan izvor biljnih proteina i prije svega se koristi u stočnoj hrani za životinje poput kokoši. Za proizvodnju stočne hrane²³ koristi se 80% svjetske berbe soje. S povećanjem blagostanja i rastućom svjetskom populacijom, raste i potrošnja mesa diljem svijeta, a s njom i potreba za sojom kao stočnom hranom. Međutim, ako proizvodnja soje nastavi rasti po sadašnjoj stopi, 16 milijuna hektara savane i šest milijuna hektara prašume je u opasnosti od pretvorbe, što je površina otprilike pet puta veća od Švicarske.²³ Mnoga od ovih ugroženih područja nalaze se u najbogatijim ekosustavima u svijetu, kao što je amazonski bazen, regija Cerrado ili atlantska prašuma na istočnoj obali Brazila. Uzgoj soje često se povezuje s kršenjem zemljišnih prava autohtonih naroda i malih poljoprivrednika, kao i s diskriminacijom. Masovna proizvodnja i sve veća upotreba mehanizacije ne stvaraju dovoljno formalnih poslova. Industriju prvenstveno obilježavaju sezonski radnici i berači potrebni na vrhuncu sezone, što povećava rizik od dječjeg i prisilnog rada. Plaće radnika obično su neadekvatne, a mjere zaštite na radu nedostatne.

Naš primarni cilj je ojačati solidan program certificiranja održivosti u sektoru soje koji pokriva dodatne vrlo relevantne aspekte održivosti (npr. korištenje pesticida), kao i sprječavanje krčenja šuma i pretvorbe zemljišta. Zato podržavamo proteinsko partnerstvo Donau Soja i certifikaciju održivosti u skladu sa standardima RTRS ili ProTerra, kao i ISCC+.

U slučaju da soja nije certificirana, tražimo od naših dobavljača mesnih proizvoda da za stočnu hranu koriste samo soju iz uzgoja bez krčenja šuma. Na primjer, to se može provjeriti prema [> ZDC metodologiji](#) nevladine organizacije [> Earthworm Foundation](#) ili [> ProTerra MRV Solution](#). Od 2028. - ili ranije ako to situacija na tržištu dopusti - nadamo se da će sva soja iz uzgoja bez krčenja šuma u stočnoj hrani biti obuhvaćena ovim posebno pouzdanim provjerama. Ako soja iz ovih sustava ne bude dostupna na tržištu, naši dobavljači moraju razviti vlastita M&V rješenja u skladu sa smjernicama [> Accountability Framework Initiative](#).

²³ WWF: Soja kao stočna hrana, 2024.

Za izravnu upotrebu soje kao sastojka u našim alternativama za meso, mlijeko ili jogurt, Lidl će od kraja PG 2024. nabavljati soju samo iz Europe kako bi se zaštitile prašume u Južnoj Americi i jugoistočnoj Aziji. Za zamjene za meso ili kobasice, kao i za napitke od soje, od kraja PG 2022.* zahtijevamo obveznu certifikaciju prema standardima Donau Soja/Europe Soy (poželjno), ProTerra, ISCC+, RTRS ili Bio, uz potvrdu o europskom podrijetlu. Dodatnim certificiranjem osiguravamo da će procesi proizvodnje soje biti kontrolirani i vrednovani prema ekološkim kriterijima.

*osim SAD-a

Osim toga, željeli bismo u naš asortiman sve više integrirati održivije alternative životinjskim proizvodima te tako povećati udio biljnih izvora proteina u asortimanu vlastite robne marke. Dodatne informacije mogu se pronaći u našoj [politici nabave za osviještenu prehranu](#).

i Suradnja za održiviju soju

Lidl Stiftung & Co. KG član je organizacije [> Roundtable of Responsible Soy \(RTRS\)](#) i time dobiva pravo glasa u procesima donošenja odluka ove organizacije s više dionika. To uključuje i sudjelovanje u reviziji standarda RTRS-a i drugih odluka.

Osim toga, kao član uprave [> Donau Soja](#), Lidl podržava odgovoran uzgoj soje u Europi. Na taj način pomažemo povećati tržišni udio održivo uzgojene soje i širimo upotrebu europske soje u našim lancima opskrbe. Istodobno smo u mogućnosti učinkovito odgovoriti na

društvene, ekološke i ekonomske izazove povezane s proizvodnjom i upotrebom soje.

Pozdravljamo uključivanje inicijativa kao što je [> Responsible Commodities Facility \(RCF\)](#) u važne ekosustave poput Cerrada u Brazilu, stvaranjem financijskih poticaja za proizvodnju soje bez krčenja šuma i pretvorbe zemljišta što izravno utječe na poljoprivrednike, čime se štiti biološka raznolikost u području oko njihovih farmi. Osim zaštite šuma, također vidimo hitnu potrebu za zaštitu drugih ekosustava poput, primjerice, takozvanih [>Other Wooded Lands \(ostalih šumskih područja\)](#).

Osim toga, 2024. godine smo zajedno s trgovcima sojom i nevladinom organizacijom [> Earthworm Foundation](#) započeli pilot-projekt za isporuku soje iz uzgoja bez krčenja šuma iz Brazila u Njemačku i Veliku Britaniju i pritom primijenili [> ZDC metodologiju](#). Time osiguravamo da soja uvezena na ovaj način ne dolazi iz ekosustava koji su iskrčeni ili pretvoreni nakon 1. siječnja 2020. godine.

Lidl je također 2020. godine potpisao „Manifest Cerrado”, nastao na inicijativu WWF-a, protiv nezakonitog otimanja zemljišta za uzgoj soje u Brazilu, kako bi se promovirala zaštita ovog ekosustava.

Strategija za rižu

Riža je osnova prehrane velikog dijela svjetske populacije, odnosno 3,5 milijardi ljudi. Približno 60% ljudi pogođenih glađu oslanja se na rižu kao hranu ili izvor prihoda.²⁴ Istodobno, uzgoj riže nosi veliki rizik od gubitka biološke raznolikosti i doprinosi klimatskim promjenama. Uzgoj riže odgovoran je za 13% globalne potrošnje gnojiva²⁵ i 10–17% globalnih emisija metana²⁶ – nijedna metoda uzgoja ne emitira toliko metana kao uzgoj riže u mokrim poljima. Osim toga, za uzgoj riže potrebno je oko trećine vode koja se koristi za navodnjavanje diljem svijeta.²⁵ Zbog klimatskih uvjeta, riža se često uzgaja u regijama s visokim vodnim rizikom, kao što je, primjerice, Pakistan.

Riža se često uzgaja u malim poljoprivrednim strukturama i to, uglavnom, za vlastitu upotrebu. Višak se često prodaje po nižim tržišnim cijenama koje ne mogu pokriti troškove proizvodnje. Međutim, u slučajevima kada poljoprivrednici ovise o prihodima, tada prodaju i rižu namijenjenu vlastitim potrebama. Posljedice toga su: pothranjenost, povećani rizik od dječjeg rada, radi osiguranja prihoda u kućanstvu, i prisilnog rada, zbog snažnih odnosa ovisnosti. Osobito su žene, kao ranjiva skupina, izložene nejednakom pristupu obrazovanju i nejednakim plaćama. Zaštitna odjeća za nanošenje pesticida često je skupa pa si je mali poljoprivrednici ne mogu priuštiti te su, tijekom uzgoja i berbe, izloženi povećanom zdravstvenom riziku.

Do kraja PG 2025. nudit ćemo održivo certificiranu rižu u skladu sa standardima SRP, Fairtrade ili Bio u svim zemljama u kojima poslujemo.

i Naše članstvo u Sustainable Rice Platform

Lidl je uključen u [Sustainable Rice Platform \(SRP\)](#). Do 2021. godine, proveli smo pilot-projekt s verificiranom vrhunskom basmati rižom prema standardu SRP u Austriji, Belgiji, Švicarskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, Francuskoj i Danskoj.

²⁴ Sustainable Rice Platform: About Rice, 2024.

²⁵ Nature Communications: Sustainable intensification for a larger global rice bowl, 2021

²⁶ SRF: Klimatske promjene ugrožavaju uzgoj riže, 2023.

Strategija za orašaste plodove

Diljem svijeta je 2023. godine proizvedeno oko 5,37 milijuna tona orašastih plodova.²⁷ Svaka vrsta orašastih plodova zahtijeva različite uvjete uzgoja: tako se, na primjer, bademi uglavnom uzgajaju u SAD-u, orasi u Kini i SAD-u, dok se indijski oraščići uzgajaju u Nigeriji i Obali Bjelokosti.²⁸ Zbog različitih regija podrijetla i metoda uzgoja, ekološki i društveni rizici mogu se razlikovati ovisno o vrsti oraha i njegovom podrijetlu. Ekosustavi i biološka raznolikost ugroženi su prenamjenom zemljišta, monokulturama i neodgovarajućom upotrebom gnojiva i pesticida. Visoka potreba za vodom u uzgoju predstavlja veliko opterećenje u sušnim područjima. Još jedan rizik je onečišćenje podzemnih voda uzrokovano prženjem, čišćenjem strojeva za obradu ili odlaganjem otrovnih ulja iz ljuski. Većina vrsta orašastih plodova uzgaja se u malim poljoprivrednim strukturama. Orahe često beru sezonski radnici bez ugovora o radu, što predstavlja povećani rizik od prisilnog rada. Radnici migranti često putuju u obiteljskim skupinama, od jednog mjesta za berbu do drugog, nekoliko mjeseci u godini. Djeca prate roditelje i za to vrijeme ne pohađaju školu. Često pomažu u polju, čime se povećava rizik od dječjeg rada. Zbog zapošljavanja radnika migranata, djeca iz njihovih obitelji rijetko mogu pohađati školu, tako da dječji rad predstavlja ozbiljan rizik. Osim toga, postoje neadekvatni standardi zaštite na radu.

U okviru daljnjeg razvoja naše dubinske analize ljudskih prava, 2023. godine proveli smo procjenu učinka na ljudska prava (HRIA) u lancu opskrbe indijskim oraščićima iz Obale Bjelokosti.

Rezultati su potvrdili da postoje kršenja prava u pogledu primjerene plaće, diskriminacije žena i zaštite na radu, posebice u fazama uzgoja i prerade u lancu opskrbe.

Do kraja 2025. godine, predani smo stvaranju ponude orašastih plodova s certifikatom Fairtrade, Bio ili Rainforest Alliance.

i S Johnnym Cashewom do projekta Way To Go Cashew

Projekt Way To Go Cashew je 2022. godine pokrenuo Lidl Nizozemska u suradnji s Johnnym Cashewom. U početku je projekt proveden sa zadrugom UWAMI u okrugu Kilwa regije Lindi u Tanzaniji. U međuvremenu su se pridružile i druge zadruge, kao što su Mtungi, Namakorongo, Nguva Moja i Msisma. Cilj projekta je povećati prihode uzgajivača indijskih oraščića.

i Naša predanost pravima djece u lancu opskrbe lješnjacima

S organizacijom [Save the Children](#) i našim direktnim dobavljačima, između 2019. i 2021. godine pokrenuli smo pilot-projekt u Turskoj kako bismo ojačali prava djece koja sudjeluju u berbi lješnjaka. Cilj projekta bio je uvođenje minimalnih standarda, sprječavanje dječjeg rada i promicanje mogućnosti učenja i pohađanja škole. Saznanja stečena iz pilot-projekta prenosimo u druge lance opskrbe njihovim uvrštavanjem u naše specifikacije nabave.

²⁷ Statista: Production of tree nuts worldwide from 2008/2009 to 2022/2023, 2023.

²⁸ INC: Crop Reports, 2023.

Strategija za pamuk

Uzgoj pamuka prvenstveno uključuje radno intenzivnu ručnu proizvodnju, posebice na globalnom jugu. 99% uzgajivača pamuka živi u zemljama u razvoju i proizvodi 75% svjetskog pamuka. Ostaci sredstava za zaštitu bilja u podzemnim vodama i vodi za navodnjavanje tijekom uzgoja u sušnim područjima i korištenje kemikalija u preradi predstavljaju rizik za našu svježvu vodu. Monokulturnim uzgojem i primjenom pesticida ugrožava se biološka raznolikost. Zbog strukturnih uzroka, kao što su nedovoljni prihodi te nedostatak skrbi i obrazovanja djece, dječji rad je široko rasprostranjen u sektorima uzgoja i prerade pamuka. Dodatno tome, postoji opasnost od prisilnog rada, diskriminacije i nedostatka sigurnosti na radu zbog nezaštićenog kontakta radnika sa štetnim pesticidima.²⁹

Od kraja PG 2022., u našim tekstilnim proizvodima i opremi koristimo samo pamuk koji je certificiran prema standardima [Global Organic Textile Standard \(GOTS\)](#), [Organic Content Standard \(OCS\)](#) ili [Cotton Made in Africa \(CMiA\)](#)*.

Isto tako želimo povećati upotrebu organskog pamuka na najmanje 20% do kraja PG 2025.

*osim SAD-a

i Naš angažman u Tekstilnom partnerstvu

Lidl sudjeluje u inicijativama [> Tekstilnog partnerstva](#) s ciljem provođenja projekata u lancu opskrbe tekstilom. Tako, primjerice, podržavamo dobavljače u Bangladešu i Pakistanu mjerama energetske učinkovitosti, u sklopu inicijative BI Supplier Decarbonization, kako bismo im pomogli da smanje svoje emisije stakleničkih plinova. Osim toga, nadamo se da ćemo dobiti početni pregled učinaka tekstilne industrije na stanovnike dviju glavnih industrijskih lokacija u Dhaki i Karachiju.

²⁹ CMIA: World Cotton Day, 2021.

Naši međunarodni ciljevi za sirovine

Naši ciljevi za sirovine

Kao maloprodajni trgovac prehrambenim proizvodima, svjesni smo svoje odgovornosti izvan okvira [> trinaest rizičnih sirovina](#).

Kontinuirano radimo na smanjenju negativnog utjecaja naše upotrebe sirovina, zbog čega razvijamo obvezujuće CSR smjernice za cijelu tvrtku za sektor nabave i naše poslovne partnere. U to su također uključeni naši međunarodni ciljevi za sirovine. Njima definiramo jasne zahtjeve društveno odgovornog poslovanja za nabavu kritičnih sirovina i postavljamo određeni vremenski okvir za provođenje. To se odnosi na specifične ciljeve certificiranja i smanjenja korištenja kritičnih sirovina u proizvodima naše robne marke.

To su transnacionalni zahtjevi koje Lidl Hrvatska primjenjuje unutar određenog vremenskog okvira ovisno o sirovini te ih po potrebi nadopunjuje vlastitim ciljevima. U sljedećoj tablici prikazani su ciljevi certificiranja i smanjenja korištenja koje smo postavili za naše kritične sirovine.

Naši ciljevi za sirovine

Sirovina	Proizvod	Ciljevi certificiranja i smanjenja		Rok*	
Pamuk	 Tekstil, neprehrambeni proizvodi i oprema	GOTS, OCS, CmiA, reciklirani pamuk	100%	2022.**	
		Biopamuk	20%	2025.	
Cvijeće i biljke	 Cvijeće, biljke	GLOBALG.A.P. s dodatkom GRASP ili ekvivalentom (Fairtrade)	100%	2021.**	
		Zapakirana zemlja za lončanice	Smanjenje treseta, sadržaj treseta najviše 50%	100% (promotivni asortiman)	2025.**
Jaje	 Svježa jaja	Barem jaja iz podnog uzgoja	100%	2025.***	
		Proizvodi sa sadržajem jaja	Barem jaja iz podnog uzgoja	100%	2025.**
Riba i morski plodovi	 Divlji ulov, bez tune	MSC; pod uvjetom da je roba dostupna i da postoji certifikacijski standard	100% (stalni asortiman)	2025.	
			50% (promotivni asortiman)	2022**	
	 Akvakultura	ASC (poželjno), Bio (poželjno), GLOBALG.A.P., BAP; pod uvjetom da je roba dostupna i da postoji certifikacijski standard	100% (stalni asortiman)	2025.	
			50% (promotivni asortiman)	2022.**	
		Dubokosmrznuti proizvodi, proizvodi za široku potrošnju, bez tune	MSC (bez tune), ASC (poželjno), Bio (poželjno), GLOBALG.A.P., BAP; pod uvjetom da je roba dostupna i da postoji certifikacijski standard; akcija kada je moguće	100%	2025.
		Konzervirana tuna	Konzerve (samo tuna): MSC, Fishery Improvement Project (FIP), FAD free, pole&line	100% (stalni asortiman)	2025.
		Hrana za mačke	MSC, ASC za hranu za mačke inačice „Riba”	100%	2022.
Kava	 Kapsule, instant kava / cappuccino (bez vrećica)	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio	100%	2022.	
		Vrećice kave i napici od kave	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio	100%	2024.
	Pržena kava	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio	100%	2021.****	
		Ako nije certificirano, podrijetlo bez krčenja šuma dokazano putem sustava koji provjerljivo usvaja AFi smjernice za sustave praćenja i verifikacije (M&V)	100%	2024.**	

* kraj PG

** osim SAD-a

*** osim Mađarske, Hrvatska (kraj KG)

**** samo u odabranim zapadnim zemljama

Naši ciljevi za sirovine

Sirovina	Proizvod	Ciljevi certificiranja i smanjenja		Rok*	
Kakao	 Proizvodi s udjelom kakaa	Fairtrade oznaka proizvoda, Fairtrade oznaka sirovine, Rainforest Alliance, Bio	100% (prehrambeni proizvodi i Near-Food asortiman)	2022.**	
	Table čokolade	Fairtrade oznaka proizvoda, Fairtrade oznaka sirovine	100% (stalni asortiman)	2022.	
Orašasti plodovi		Stvaranje ponude certificiranih orašastih plodova; Fairtrade Rainforest Alliance, Bio		2025.	
Voće i povrće		GLOBALG.A.P. s dodatkom GRASP ili ekvivalentom***	100%	2021.**	
		GLOBALG.A.P. s dodatkom SPRING ili ekvivalentom za robu iz visokorizičnih zemalja****	100%	2026.	
Palmino ulje (ulje jezgri)		Proizvodi s udjelom palminog ulja (ulja jezgri)	RSPO, trgovinski model: Segregated, Bio u organskim proizvodima	100% (Near-Food asortiman)	2022.
		Proizvodi s udjelom palminog ulja (ulja jezgri)	RSPO, trgovinski model: Segregated, Bio u organskim proizvodima	100% (prehrambeni proizvodi)	2022.**
		Proizvodi s palminim uljem (uljem jezgri): derivati ili frakcije	RSPO, trgovinski model: Mass Balance, Bio u organskim proizvodima	100% (prehrambeni proizvodi i Near-Food asortiman)	2022.
Riža		Certificirana riža: Sustainable Rice Platform, Fairtrade, Bio	(stalni asortiman)	2025.	
Soja		Proizvodi od soje (proizvodi sa sojom kao sastojkom = mliječni proizvodi, kobasice, zamjene za meso i sir; osim umaka od soje)	Soja kao sastojak mora dolaziti iz Europe	100%	2022.**
		Vegetarijanski/veganski zamjenski proizvodi (uključujući zamjene za kobasice), pića ili krema od soje (sojino vrhnje)	Osim europskog podrijetla, soja kao sastojak vegetarijanskih/veganskih zamjenskih proizvoda treba biti certificirana u skladu sa sljedećim standardima: RTRS, Donau Soja, Europe Soy, ProTerra, ISCC+, Bio	100%	2022.**
		Soja u stočnoj hrani (indirektna soja u životinjskim proizvodima)	Uzgoj bez krčenja šuma prema sljedećim sustavima (ako su dostupni): ZDC ili ProTerra MRV Alternative moraju biti u skladu s važećim AFi smjernicama za M&V sustave	100%	2028.**

* kraj PG

** osim SAD-a

*** npr. Bioland, Biopark, Naturland, Fairtrade

**** Španjolska, Italija, Grčka, Portugal, Egipat, Maroko, Izrael, Čile i Južnoafrička Republika

Naši ciljevi za sirovine

Sirovina	Proizvod	Ciljevi certificiranja i smanjenja		Rok*	
Tropsko voće		Banana	Fairtrade (poželjno), Rainforest Alliance (poželjno), Bio, SCS	Zapad: 100% Istok: Razvoj	2025. 2025.
		Ananas	Fairtrade (poželjno), Rainforest Alliance (poželjno), Bio; zemlja podrijetla Kostarika: SCS	100%	2022.
		Mango	Fairtrade (poželjno), Rainforest Alliance (poželjno), Bio; zemlja podrijetla Izrael: GLOBALG.A.P. Spring (ili ekvivalent) Dominikanska Republika / Kostarika: SCS	100%	2022.
		Avokado	Fairtrade (poželjno), Rainforest Alliance (poželjno), Bio; Zemlja podrijetla Čile/Izrael/Maroko: GLOBALG.A.P. Spring (ili ekvivalent) Zemlja podrijetla Južnoafrička Republika: SIZA Dominikanska Republika / Kolumbija: SCS	100%	2022.
		Grožđe	Razvoj - Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio, SIZA		2025.
Čaj		Zeleni, crni i rooibos čaj	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio	100%	2022.
		Biljni i voćni čaj	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio, pod uvjetom da postoji certifikacijski standard	Zapad: 75% Istok: 50%	2022.**
Sok		Sok od naranče	Ponuda soka od naranče s certifikatom Fairtrade (čisti sok ili koncentrat) – standard Segregated		2021.***
		Rashlađeni sok od naranče iz prekomorskih zemalja	Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio	100%	2022.**

* kraj PG

** osim SAD-a

*** samo u odabranim zapadnim zemljama

Naši ciljevi za sirovine

Sirovina	Proizvod	Ciljevi certificiranja i smanjenja		Rok*
Drvo / Celuloza	 Pakiranja i proizvodi s udjelom celuloze	Reciklirani materijal, ako su svježa vlakna FSC (poželjno), PEFC u iznimnim slučajevima	100% (neprehrambeni proizvodi)	2021.
	Pakiranja s celuloznim komponentama	Reciklirani materijal, ako su svježa vlakna FSC (poželjno), PEFC u iznimnim slučajevima	100% (prehrambeni proizvodi, voće i povrće)	2021.**
	Pakiranja i proizvodi s udjelom celuloze	Reciklirani materijal, ako su svježa vlakna FSC (poželjno), PEFC u iznimnim slučajevima	100% (Near-Food asortiman)	2021.**
	Kuhinjski i sanitarni papirni artikli	Povećanje udjela recikliranog materijala (moguć je i hibridni papir)	15% (stalni asortiman)	2025.
	Drveni ugljen / briketi	Deklaracija: zemlja podrijetla i vrste drveta na pakiranju	100%	2021.
	Drveni ugljen / briketi	FSC (poželjno), PEFC, Nordic Swan (poželjno kada je lanac opskrbe certificiran standardom FSC), nabavljen u okviru Earthworm projekta	100%	2024.
Kaučuk	 Proizvodi s udjelom kaučuka	Osiguravanje zaštite od krčenja šuma kroz sustav koji priznaju GPSNR, WWF, FSC ili Rainforest Alliance. Alternativa mora dokazano usvojiti AFI smjernice za M&V sustave.	100% (Non-Food i Near-Food asortiman)	2024.**
	Proizvodi s udjelom kaučuka	Sastojak kaučuka certificiran je prema FSC-u (poželjno) ili PEFC-u (poželjno).	50% (povećanje na 75% do 2027.)	2024.**
Plastika	 Pakiranja	Smanjenje	-30%	2025.***
	Pakiranja	Smanjenje	-35%	2027.***
	Pakiranja	Osiguravanje maksimalne mogućnosti recikliranja	100%	2025.**
	Pakiranja	Smanjenje količine djevičanske plastike	-10%	2025.***
	Pakiranja	Povećanje udjela recikliranog materijala	25%	2025.**
Govedina	 Govedina iz Južne Amerike i drugih rizičnih područja podrijetla	Osiguravanje zaštite od krčenja šuma putem sustava koji priznaje GRFB ili koji provjerljivo usvaja AFI smjernice za M&V sustave	100%	2024.**

* kraj PG

** osim SAD-a

*** osim Latvije, Estonije, Srbije i SAD-a

Naši ciljevi za sirovine

Sirovina	Proizvod	Ciljevi certificiranja i smanjenja		Rok*
Perad	 Tovni pilići	Iz poboljšanih uvjeta uzgoja sa smanjenom gustoćom uzgoja i sporije rastućim pasminama (stalni asortiman)	15% (GB, IE)	2026.
			20% (DE, CH, FI, IT, SE, US)	2026.
			25% (BE, ES, PT)	2026.
			30% (AT)	2026.
			100% (DK, FR, NL)	2026.
			Povećanje udjela (istočne zemlje)	2026.
Viskoza	Tekstil, neprehrambeni proizvodi i oprema	Reciklirano i certificirano: EcoVero od Lenzinga, LIVAEKO od Birlle	100%	2021.
Prava koža	Tekstil/obuća, neprehrambeni proizvodi i oprema	Reciklirano i certificirano: Leather Working Group prema standardu Gold ili Silver	100%	2021.
Vuna	Tekstil	Reciklirano i certificirano: RWS, GCS, SFA, GOTS, GRS, RCS; zabrana angora vune i mulesing-a za merino vunu; janjeća koža samo uz dokaz da je nusproizvod prehrambene industrije	100%	2022.
Perje	Tekstil, neprehrambeni proizvodi i oprema	Reciklirano i certificirano: DownPass, RDS, GOTS, GRS ili RCS; zabrana čupanja perja sa živih životinja ili prisilno šopanje	100%	2022.
Pravo krzno	Tekstil, neprehrambeni proizvodi i oprema	U okviru našeg članstva u programu „Fur Free Retailer“, upotreba pravog krzna je zabranjena.		
Poliestersko vlakno	Tekstil	Reciklirano i certificirano: GRS, RCS, RMC, Eucertplast, Blauer Engel, SCS	100%	2030.

* kraj PG

Pojmovnik

Pojmovnik

Accountability Framework initiative (AFi)	Accountability Framework Initiative (AFi) je program suradnje za zaštitu šuma, drugih prirodnih ekosustava i ljudskih prava tako što etičku proizvodnju i trgovinu čini standardom. Kako bi se postigla ova kritična promjena, inicijativom AFi promiče se i podržava provedba Okvira odgovornosti (Accountability Framework), detaljnog plana za postavljanje ciljeva, provedbu mjera i izvješćivanje o napretku na putu prema etičkim lancima opskrbe. Inicijativu predvodi koalicija AFi, skupina organizacija za zaštitu okoliša i ljudska prava iz cijelog svijeta, koje su razvile okvir odgovornosti i zagovaraju pozitivan učinak u poljoprivredi i šumarstvu. ³⁰
AFi Operational Guidance for Monitoring and Verification	Ova smjernica uključuje standarde i dobre prakse za praćenje i verifikaciju (M&V) povezanih s posvećenošću tvrtki temama unutar opsega Accountability Frameworka. Usredotočuje se na ekološke i društvene posljedice povezane s uzgojem i preradom sirovina. Opća smjernica primjenjuje se na različite sirovine i kontekste te se može prilagoditi razvoju, odnosno usvajanju M&V sustava, alata i procesa specifičnih za kontekst. ³¹
Cotton made in Africa (CmiA)	Inicijativa Cotton made in Africa pokrenuta je u cilju poboljšanja društvenih, ekonomskih i ekoloških uvjeta proizvodnje pamuka u Africi. Inicijativu podupire zaklada Aid by Trade. Sudjelujuće tekstilne tvrtke posebno zahtijevaju održivo proizveden pamuk i prodaju ga s oznakom „Cotton made in Africa”. Tvrtke plaćaju licencnu naknadu za oznaku, čiji se iznos zauzvrat ponovno ulaže u regije u razvoju. Zajamčeni otkup pamuka potiče poljoprivrednike na održivi uzgoj pamuka i osigurava im siguran prihod od prodaje. ³²

Donau Soja	Donau Soja je europska neprofitna članska organizacija s više dionika koja sudjeluje u transformaciji europske ponude proteina s naročitim naglaskom na proizvodnju soje bez genetski modificiranih organizama. ³³
Earthworm Foundation	Zaklada Earthworm Foundation neprofitna je organizacija koja s članovima i partnerima radi na pretvaranju lanaca vrijednosti u pokretače blagostanja za zajednice i ekosustave. Earthworm pomaže u definiranju smjernica kojima se određuje što jedna tvrtka očekuje od svojih proizvoda, podržavaju se transparentnost, sljedivost, upravljanje pritužbama, praćenje i provjera, kao i rad s dobavljačima te se podržava bolja praksa sve do kritičnih regija nabave. ³⁴
Ethical Tea Partnership (ETP)	ETP je utemeljila skupina tvrtki za proizvodnju čaja kako bi bolje razumjeli rizike u lancu opskrbe čajem. U međuvremenu je ETP postala globalna članska organizacija koja promiče suradnju s lokalnim zajednicama, tvrtkama, vladama i civilnim društvom kako bi potaknula dugoročne sustavne promjene u uzgoju i proizvodnji čaja. ³⁵
Fairtrade	Fairtrade se zalaže za bolje radne i životne uvjete malih poljoprivrednika i radnika u zemljama globalnog juga. Fairtrade objedinjuje stabilne minimalne cijene u kombinaciji s Fairtrade premijom za projekte u zajednici, regulirane uvjete rada i promicanje geološki prihvatljivog uzgoja. Kad su se 1997. godine organizacije za razvojnu pomoć iz različitih zemalja udružile u krovnu organizaciju i povezale svoje individualne standarde u jedan jedinstveni standard nastao je FLO (danas: Fairtrade International). Njihova zajednička oznaka Fairtrade pokrenuta je 2002., a obuhvaća opće standarde (za organizacije malih poljoprivrednika, plantaže ili ugovorni uzgoj), standarde za proizvode za specifične proizvode, kao i trgovački standard (Trader Standard), koji sadrži propise za trgovce i proizvođače (uključujući propise o načinima plaćanja ili mješovitim proizvodima). ³⁶

³⁰ Accountability Framework: Home, 2024.

³¹ Accountability Framework: Operational Guidance on Monitoring and Verification, 2023.

³² Utopia: Cotton made in Africa: Što potiče održivi pamuk, 2023.

³³ Donau Soja: O nama, 2024.

³⁴ Earthworm: About us, 2024.

³⁵ Ethical Tea Partnership: About Us, 2024.

³⁶ Fairtrade: Što je Fairtrade?, 2024.

Pojmovnik

Forest Stewardship Council (FSC)* Savjet FSC® osnovan je 1993. godine i predstavlja neovisnu organizaciju koja promiče ekološko, društveno korisno i ekonomski isplativo gospodarenje šumama. Oznakom FSC® identificiraju se proizvodi od drveta ili papira koji zadovoljavaju kriterije poput zaštite autohtonih skupina, očuvanja bioraznolikosti i šuma visoke zaštitne vrijednosti ili pak zabrane korištenja genetski modificiranih organizama. FSC® proizvode označava različitim oznakama ovisno o udjelu certificirane celuloze u proizvodu ili količine korištenog recikliranog materijala.³⁷

*FSC® N001585

Forum o održivom kakau Savezna vlada koju predstavljaju Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj (BMZ) i Savezno ministarstvo hrane i poljoprivrede (BMEL), njemačka konditorska industrija, njemačka trgovina prehrambenim proizvodima i civilno društvo udružili su svoje snage u Forum Nachhaltiger Kakao e.V. (Forum o održivom kakau). Zajedno slijede cilj poboljšanja životnih uvjeta uzgajivača kakaia i njihovih obitelji te očuvanja i zaštite prirodnih resursa i biološke raznolikosti u zemljama u kojima se proizvodi kakao, kao i povećanja uzgoja i boljeg trgovanja kakaom certificiranog prema standardima održivosti. Članovi foruma posvećeni su bliskoj suradnji s vladama zemalja u kojima se proizvodi kakao.³⁸

Forum o održivom palminom ulju (FONAP) Forum o održivom palminom ulju (FONAP) je partnerstvo više aktera (MAP) koje se sastoji od preko pedeset tvrtki, udruga, nevladinih organizacija, njemačkog Saveznog ministarstva hrane i poljoprivrede (BMEL) i njemačkog Saveznog ministarstva za gospodarsku suradnju i razvoj (BMZ). Tajništvo foruma FONAP nalazi se u okviru njemačkog društva Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Cilj foruma FONAP e.V. je promicanje održivih lanaca poljoprivredne opskrbe s fokusom na palmino ulje. Od svog osnutka 2015. godine, FONAP je predan održivijem uzgoju palminog ulja u zemljama njegovog podrijetla. Pritom važnost pridaje povećanju kupnje certificiranog održivog palminog ulja u prehrambenim proizvodima, stočnoj hrani i kemijskim proizvodima te uzimanje u obzir i pridržavanje ljudskih prava duž cijelog lanca opskrbe.³⁹

Global Organic Textile Standard (GOTS) Global Organic Textile Standard (GOTS) utemeljile su međunarodne organizacije za standardizaciju predane ekološki prihvatljivijoj i društveno odgovornijoj proizvodnji tekstila. Pečat označava globalno jedinstven, društveni i ekološki standard koji se može kontrolirati. Tako pečat dobivaju samo oni tekstilni proizvodi koji sadrže najmanje 70% ekološki proizvedenih prirodnih vlakana. Pritom je cijeli lanac proizvodnje tekstila neovisno certificiran. Svi proizvodi također su sljedivi i mogu se provjeriti u javnoj bazi podataka.⁴⁰

Human Rights Impact Assessment (HRIA) Human Rights Impact Assessment (HRIA) procjenu utjecaja na ljudska prava opisuje kao proces za sustavno određivanje, predviđanje i reagiranje na potencijalne učinke nekog poduzeća, vladine politike ili sporazuma o trgovini na ljudska prava.⁴¹

³⁷ FSC: Forest Stewardship Council, 2023.

³⁸ Forum o održivom kakau: O nama, 2024.

³⁹ Forum o održivom palminom ulju: Prikaz FONAP-a, 2024.

⁴⁰ GOTS: Global Organic Textile Standard, 2020.

⁴¹ The Danish Institute for Human Rights: Introduction to human rights impact assessment, 2023.

Pojmovnik

Zakon o dubinskoj analizi lanaca opskrbe (LkSG) Zakonom o dubinskoj analizi lanca opskrbe (LkSG) prvi je put na pravno obvezujući način uređena korporativna odgovornost za poštovanje ljudskih prava u lancu opskrbe. Točnije, zakonom LkSG obvezuju se tvrtke da u svojim lancima opskrbe na odgovarajući način poštuju ljudska prava i određene dužnosti brižnog postupanja prema okolišu. Obveze koje je potrebno ispuniti gradiraju se prema stvarnom opsegu utjecaja, ovisno o tome radi li se o vlastitom poslovnom području tvrtke, izravnom ugovornom partneru ili posrednijem dobavljaču. Zakon je na snazi od 1. siječnja 2023. godine za tvrtke s najmanje 3000 zaposlenika.⁴³

Sustavi praćenja i verifikacije (M&V) Sustavi praćenja i verifikacije strategije su protiv krčenja šuma, pretvorbe zemljišta i kršenja ljudskih prava u lancima opskrbe. Praćenjem se smatra kontinuirano prikupljanje podataka za procjenu i dokumentiranje napretka, izvedbe i usklađenosti. Sustavi praćenja omogućuju tvrtkama upravljanje i praćenje uspješnosti svojih aktivnosti i lanaca opskrbe u odnosu na vlastite ciljeve i druge tržišne, zakonske ili regulatorne obveze. Verifikacija je važna za procjenu i dokazivanje usklađenosti i učinkovitosti u pogledu zaštite od krčenja šuma i pretvorbe zemljišta te poštovanja ljudskih prava. Ovaj proces služi za provjeru valjanosti rezultata praćenja kako bi se tim informacijama moglo vjerovati. Verifikacija bi se trebala provoditi neovisnim i transparentnim vanjskim postupkom.⁴⁴

Near Food asortiman Kozmetika, deterdženti, sredstva za čišćenje, hrana za kućne ljubimce, papir, folije, sredstva za higijenu, duhan, kućanski proizvodi (baterije, ugljen, svijeće, upaljači, maziva, vrećice).

Non Food asortiman Tekstil i čvrsta roba

Organic Content Standard (OCS) Organic Content Standard (OCS) međunarodni je dobrovoljni standard koji omogućuje provjeru lanca opskrbe materijalima koji dolaze s poljoprivrednih dobara certificiranih u skladu s priznatim nacionalnim ekološkim standardima. Standard se koristi za provjeru ekološki uzgojenih sirovina od farme do krajnjeg proizvoda. Pojedinačne lokacije certificiraju neovisna certifikacijska tijela treće strane u okviru godišnjih revizija. Materijal se prati od plantaže do krajnjeg proizvoda u skladu sa zahtjevima standarda Content Claim Standard (CCS) koji izdaje Textile Exchange.⁴⁵

Other Wooded Lands Other Wooded Lands su područja s drvećem višim od pet metara i zastorom krošnji od 5% do 10% ili sa zastorom krošnji većim od 10% kada su uključena manja stabla, šibljice i grmljiko bilje.⁴⁶

Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC) PEFC je najveći neovisni certifikacijski sustav za održivo šumarstvo na svijetu. Proizvodi od drveta i papira s PEFC pečatom dokazivo potječu iz ekološki, ekonomski i društveno održivog gospodarenja šumama.⁴⁷

ProTerra MRV rješenje ProTerra MRV standard pruža sustavni pristup procjeni i provjeri obaveza dužne pažnje organizacije i podržava izvješćivanje o dubinskoj procjeni lanca opskrbe i aspekte uzgoja bez krčenja šuma. Temelji se na provjeri usklađenosti sustava upravljanja tvrtke sa zahtjevima održivosti u lancu opskrbe putem revizija neovisnih trećih strana. Gospodarski subjekti provjereni prema ovom standardu obvezali su se na izgradnju ekonomski i ekološki održivog i društveno odgovornog lanca opskrbe.⁴⁸

⁴³ Savezni ured za gospodarstvo i kontrolu izvoza: Pregled Zakona o dubinskoj analizi lanca opskrbe, 2024.

⁴⁴ Accountability Framework: Monitoring and Verification, 2023.

⁴⁵ Textile Exchange: Organic Content Standard, 2023.

⁴⁶ The Forest Resources Assessment Programme: 2.3 Other wooded land, 2024.

⁴⁷ PEFC: Što je PEFC?, 2024.

⁴⁸ ProTerra Foundation: ProTerra Monitoring and Verification (MRV) Standard and the European Regulation on deforestation-free commodities, 2024.

Pojmovnik

Rainforest Alliance (RA)	Udruga Rainforest Alliance (RA) osnovana je 1987. kako bi se bavila očuvanjem bioraznolikosti i promicanjem ekološki održivih i društveno pravednih poljoprivrednih i šumarskih praksi u više od 60 zemalja diljem svijeta. Udruga dodjeljuje potrošačku oznaku zelene žabe utemeljene na standardu „Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard”. On obuhvaća kriterije ljudskih prava kao što su pristup obrazovanju ili zabrana dječjeg rada, kao i ekološke zahtjeve poput zaštite vodenih tijela i bioraznolikosti. Udruga Rainforest Alliance se 2018. spojila s certifikacijskim programom UTZ. ⁴⁹
Responsible Commodities Facility (RCF)	Responsible Commodities Facility (RCF) je inicijativa za promicanje odgovorne proizvodnje i trgovine sojom u Brazilu stvaranjem financijski održivog instrumenta koji potiče poljoprivrednike i pomaže zadovoljiti rastuću međunarodnu potrebu za lancima opskrbe bez krčenja šuma. ⁵⁰
Roundtable of Sustainable Palm Oil (RSPO)	RSPO je globalna organizaciju koju je 2004., između ostalih, osnovao WWF s ciljem da industriju palminog ulja učini održivijom. Organizacija je od tada razvila niz ekoloških i društvenih kriterija koje tvrtke moraju ispuniti kako bi proizvodile RSPO Certified Sustainable Palm Oil (CSPO). Ove mjere pomažu minimizirati negativni utjecaj proizvodnje palminog ulja na lokalni okoliš, divlje životinje i društvene zajednice. ⁵¹
Round Table on Responsible Soy Association (RTRS)	Osnovana u Zürichu u Švicarskoj 2006. godine, RTRS je neprofitna organizacija koja promovira rast proizvodnje, trgovine i upotrebe odgovorne soje. RTRS radi s akterima u lancu vrijednosti soje, od proizvodnje sve do potrošnje. To se postiže putem globalne platforme za dijalog s više dionika o odgovornoj soji i razvoju, provedbi i reviziji globalnog certifikacijskog standarda. ⁵²

Save the Children	Save the Children najstarija je i najveća neovisna organizacija za prava djece na svijetu. U Njemačkoj i oko 120 drugih zemalja čini sve što može kako bi osigurala da djeca mogu sigurno i zdravo odrastati i učiti, čak i u kriznim vremenima. ⁵³
Sustainable Rice Plattform (SRP)	SRP su 2011. godine zajednički pokrenuli Program UN-a za okoliš (UNEP) i Međunarodni institut za istraživanje riže (IRRI), kao i partneri iz istraživačkog i privatnog sektora. SRP je globalni savez s više dionika koji ima više od 100 institucionalnih članova predanih poboljšanju života malih poljoprivrednika, smanjenju društvenog, ekološkog i klimatskog otiska pri proizvodnji riže te olakšavanju tržišnog prihvaćanja održivo proizvedene riže. U 2015. godini, SRP je pokrenuo prvi svjetski dobrovoljni standard za održivi uzgoj riže. ⁵⁴
Textile Partnership	Kao inicijativa s više dionika, Tekstilni savez (Textile Partnership) okuplja sve relevantne aktere, tj. tvrtke, udruge, nevladine organizacije, organizacije za standardizaciju, sindikate i njemačku vladu. Zajedno rade na pronalaženju rješenja za poboljšanje društvenih i ekoloških izazova duž globalnih lanaca opskrbe tekstilom. ⁵⁵
WWF Water and Biodiversity Filter	Alat za provjeru na razini poduzeća i portfelja koji pomaže tvrtkama i investitorima da prepoznaju i riješe rizike bioraznolikosti kako bi doprinijeli održivoj budućnosti. ⁵⁶

⁴⁹ Rainforest Alliance: O nama, 2023.

⁵⁰ Sustainable Investment Management: Responsible Commodities Facility, 2024.

⁵¹ RSPO: Who we are, 2024.

⁵² RTRS: About RTRS, 2024.

⁵³ Save the Children: O nama, 2024.

⁵⁴ Sustainable Rice Platform: About Us, 2024.

⁵⁵ Savez za održivi tekstil: Prikaz saveza, 2024.

⁵⁶ WWF: WWF Risk Filter Suite, 2024.

Pojmovnik

ZDC metodologija ZDC metodologija (Zero Deforestation and Conversion), koju je razvila nevladina organizacija Earthworm, protokol je za procjenu rizika krčenja šuma i pretvorbe zemljišta u lancu opskrbe sojom. Provjerava se zadovoljava li fizički tok soje od područja uzgoja do teretnog broda kriterije ZDC metodologije. Nakon krajnjeg roka, tj. 1. siječnja 2020. godine, ne smije doći do krčenja šuma ili pretvorbe prirodnih ekosustava, bilo legalno ili ilegalno. ZDC metodologijom obuhvaćaju se trgovci, mapiraju drobilice sirovina, prati tok soje od utovara sve do zajednica u kojima se ona proizvodi, procjenjuju informacije i na kraju potvrđuje utovar kada podrijetlo proizvoda ne uključuje deforestaciju.⁵⁷

⁵⁷ Earthworm: Zero Deforestation and Conversion Methodology, 2022.

Izvori

Izvori

Accountability Framework:

Home

<https://accountability-framework.org/>

(verzija: 2024.)

Accountability Framework:

Monitoring & Verification

https://accountability-framework.org/fileadmin/uploads/afi/Documents/Topic_Summaries/TS_Monitoring_Verification.pdf

(objavljeno: 2023.)

(objavljeno: 2023.)

Accountability Framework:

Operational Guidance on Monitoring and Verification

https://accountability-framework.org/fileadmin/uploads/afi/Documents/Operational_Guidance/OG_Monitoring_Verification-2020-5.pdf

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Savezni ured za gospodarstvo i kontrolu izvoza (BAFA):

Pregled Zakona o dubinskoj provjeri lanca opskrbe

https://www.bafa.de/DE/Lieferketten/Ueberblick/ueberblick_node.html#doc1469782b

odyText2

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Savez za održivi tekstil:

Prikaz saveza

<https://www.textilbuendnis.com/>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

CMIA:

World Cotton Day

<https://cottonmadeinafrica.org/news/impact-studie/>

(objavljeno: 2021.)

Donau Soja:

O nama

<https://www.donausoja.org/de/organisation/>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Earthworm:

Zero Deforestation and Conversion (ZDC) Methodology

<https://www.earthworm.org/pages/zero-deforestation-conversion-methodology>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Earthworm:

About Us

<https://www.earthworm.org/about-us>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Ethical Tea Partnership:

About Us

<https://etp-global.org/about-us/>

(verzija: 2024.)

Fairtrade Njemačka:

Fokus na ravnopravnost spolova

<https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade/arbeitschwerpunkte/geschlechtergerechtigkeit>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Fairtrade:

Fairtrade kakao

<https://www.fairtrade-deutschland.de/produkte/kakao/hintergrund-fairtrade-kakao>

(verzija: 2021.)

(verzija: 2021.)

Fairtrade:

Što je Fairtrade?

<https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

FAO:

Ending Extreme Poverty in Rural Areas

<https://www.fao.org/3/CA1908EN/ca1908en.pdf>

(verzija: 2018.)

(verzija: 2018.)

Fibre2Fashion:

Fashionable fabrics leading to deforestation

<https://www.fibre2fashion.com/industry-article/7365/fashionable-fabrics-leading-to-deforestation>

(objavljeno: 2014.)

(objavljeno: 2014.)

Forum o održivom kakau:

O nama

<https://www.kakaoforum.de/ueber-uns/das-forum-nachhaltiger-kakao/>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Forum o održivom palminom ulju:

Prikaz FONAP-a

<https://forumpalmoel.org/portrait-fonap/>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Forum o održivom palminom ulju:

Certifikacija palminog ulja

<https://forumpalmoel.org/zertifizierung/>

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

(verzija: 2024.)

Izvori

FSC:

Forest Stewardship Council (savjet za gospodarenje šumama)

<https://www.fsc-deutschland.de/de-de/der-fscr>

(verzija: 2023.)

GOTS:

Global Organic Textile Standard

https://global-standard.org/images/resource-library/documents/standard-and-manual/GOTS_Version_6.0_DE.pdf

(verzija: 2020.)

Greenpeace:

Poljoprivreda i klima

<https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf>

(objavljeno: 2008.)

Greenpeace:

Palm oil

<https://www.greenpeace.org.uk/challenges/palm-oil/>

(verzija: 2024.)

INA:

Vještačenje sirovina prema inicijativi INA

<https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/ueber-ina/rohstoffexpertise>

(verzija: 2024.)

INC:

Crop Reports

<https://inc.nutfruit.org/category/news/crop-reports/>

(objavljeno: 2023.)

Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains:

Factsheet

https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/fileadmin/INA/Ueber_die_Initiative/Factsheet_INA_GIZ_en.pdf

(objavljeno: 2019.)

Inicijativa za održive lance poljoprivredne opskrbe:

O inicijativi INA

<https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/ueber-ina>

(verzija: 2024.)

Mukhopadhyay & Mondal:

Cultivation, Improvement, and Environmental Impacts of Tea

<https://oxfordre.com/environmentalscience/display/10.1093/acrefore/9780199389414.001.0001/acrefore-9780199389414-e-373>

(objavljeno: 2017.)

Nature Communications:

Sustainable intensification for a larger global rice bowl

<https://www.nature.com/articles/s41467-021-27424-z>

(objavljeno: 2021.)

Nature Plans:

The environmental impacts of palm oil in context

<https://www.nature.com/articles/s41477-020-00813-w#citeas>

(objavljeno: 2020.)

Our World in Data:

Forests and Deforestation

<https://ourworldindata.org/drivers-of-deforestation#is-our-appetite-for-soy-driving-deforestation-in-the-amazon>

(verzija: 2021.)

Panhuisen & de Vries:

Coffee Barometer

https://coffeebarometer.org/documents_resources/coffee_barometer_2023.pdf

(objavljeno: 2023.)

PEFC:

Što je PEFC?

<https://www.pefc.de/pefc-siegel/>

(verzija: 2024.)

ProTerra Foundation:

ProTerra Monitoring and Verification (MRV) Standard and the European Regulation on deforestation-free commodities

<https://www.proterrafoundation.org/news/proterra-monitoring-and-verification-mrv-standard-and-the-european-regulation-on-deforestation-free-commodities1/>

(verzija: 2024.)

Rainforest Alliance:

O nama

<https://www.rainforest-alliance.org/de/uber-uns/>

(verzija: 2023.)

RSPO:

Who we are

<https://rspo.org/who-we-are/>

(verzija: 2024.)

RTRS:

About RTRS

<https://responsiblesoy.org/about-rtrs?lang=en>

(verzija: 2024.)

Izvori

Save the Children:

O nama

<https://www.savethechildren.de/informieren/ueber-uns/>
(verzija: 2024.)

SRF:

Klimatske promjene ugrožavaju uzgoj riže

<https://www.srf.ch/news/international/grundnahrungsmittel-reis-klimawandel-bedroht-den-reisanbau>
(objavljeno: 2023.)

Statista: Production of tree nuts worldwide from 2008/2009 to 2022/2023

<https://www.statista.com/statistics/1030933/tree-nut-global-production/>
(objavljeno: 2023.)

Statista:

Tea production worldwide from 2006-2022

<https://www.statista.com/statistics/264188/production-of-tea-by-main-producing-countries-since-2006/>
(objavljeno: 2024.)

Sustainable Investment Management:

Responsible Commodities Facility

<https://sim.finance/responsible-commodities-facility/>
(verzija: 2024.)

Sustainable Rice Platform:

About Us

<https://sustainablerice.org/about-us/>
(verzija: 2024.)

Sustainable Rice Platform:

About Rice

<https://sustainablerice.org/about-rice/>
(verzija: 2024.)

Textile Exchange:

Organic Content Standard

<https://textileexchange.org/standards/organic-content-standard/>
(verzija: 2023.)

The Danish Institute for Human Rights:

Introduction to human rights impact assessment

<https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-guidance-toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment>
(verzija: 2023.)

The Forest Resources Assessment Programme:

2.3 Other wooded land

https://www.fao.org/4/ad665e/ad665e03.htm#P210_10728
(verzija: 2024.)

Savezni ured za zaštitu okoliša:

Globalne kopnene površine i biomasa

https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/479/publikationen/globale_landflaechen_biomasse_bf_klein.pdf
(objavljeno: 2013.)

Američki State Department:

2020 Trafficking in Persons Report

<https://www.state.gov/reports/2020-trafficking-in-persons-report/>
(objavljeno: 2020.)

Utopia:

Cotton made in Africa: Što potiče održivi pamuk

<https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/>
(verzija: 2023.)

Voice Network:

Cocoa Barometer

<https://voicenetwork.cc/wp-content/uploads/2020/12/2020-Cocoa-Barometer.pdf>
(verzija: 2020.)

WWF:

8 Things to know about Palm Oil

<https://www.wwf.org.uk/updates/8-things-know-about-palm-oil>
(verzija: 2024.)

WWF:

Lanci opskrbe bez krčenja šuma i pretvorbe

<https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Amazonas/WWF-Studie-Entwaldungs-und-umwandlungsfreie-Lieferketten.pdf>
(objavljeno: 2022.)

WWF:

Potrošnja vode i nestašica vode

<https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf>
(verzija: 2021.)

Izvori

WWF:

Cocoa

https://wwf.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/cocoa/#:~:text=Cocoa%20%7C%20WWF&text=Everyone%20loves%20chocolate%20%2D%20and%20demand,and%20on%20the%20world%27s%20forests

(verzija: 2024.)

WWF:

Soja kao stočna hrana

<https://www.wwf.de/themen-projekte/landwirtschaft/produkte-aus-der-landwirtschaft/soja/soja-als-futtermittel>

(verzija: 2024.)

WWF:

Palmino ulje

<https://www.worldwildlife.org/industries/palm-oil>

(verzija: 2024.)

WWF:

WWF Risk Filter Suite

<https://riskfilter.org/>

(verzija: 2024.)

Fotografije

Naslovna fotografija: Adobe Stock_192266241

Stranice 2, 31: Adobe Stock_353663122

Stranica 14: Adobe Stock_350304897

Stranica 15: Adobe Stock_827607028

Stranica 16: Adobe Stock_458462178

Stranice 18, 19: Adobe Stock_59970020

Stranica 20: Adobe Stock_619264996

Stranica 21: Adobe Stock_333211929

Stranica 22: Adobe Stock_92027264

Stranica 24: Adobe Stock_293135498

Stranica 25: Adobe Stock_6437597

Stranica 27: Adobe Stock_90388698

Stranica 29: Adobe Stock_179337284

Kontakt

Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.
Ulica kneza Ljudevita Posavskog 53
10410 Velika Gorica

Dodatne reference za CSR

www.lidl.hr
<https://tvrtka.lidl.hr/odrzivost-u-lidlu>

Obavijest o autorskom pravu

Sadržaj ovog dokumenta (između ostalog tekstovi, grafički prikazi, fotografije, logotipi itd.) kao i sam dokument zaštićeni su autorskim pravom. Nije dopušteno prosljeđivanje, preinačavanje, objavljivanje, prevođenje niti kopiranje ovog dokumenta i/ili njegova sadržaja bez pisanog dopuštenja tvrtke Lidl Hrvatska.

Napomena za ravnopravnost spolova

Radi bolje čitljivosti, u ovoj publikaciji se za označavanje osoba i ključne riječi koje su povezane s osobama koriste oblici u muškom rodu. Odgovarajući pojmovi načelno se ravnopravno odnose na sve rodove. Skraćeni oblik jezika koristi se samo iz redakcijskih razloga i nema nikakvu vrijednost.